

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชนบทันท์ ตั้งมณี. ภาพลักษณ์ของเด็กไทยในคำารโฆษณาทางโทรทัศน์ . วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- ชนม่วุฒิ. การอนุรักษ์พระพุทธรูป . พระเครื่องเมืองสยาม . ฉบับที่ 15
(ไม่ระบุปี) : 32-34.
- ปริทรรสน์. " พุทธโปรดักซ์ " ครั้งนี้ใครก็หยุดไม่อยู่ . ผู้จัดการรายสัปดาห์ (9-15
สิงหาคม 2536 : 45-46.
- ปาริจัตร มั่นคง. ทศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อการโฆษณาและสินค้าในโฆษณาที่แสดงออก
เกี่ยวเนื่องกับกามารมณ์ . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,
2534.
- วินัย เจียมวิเศษสุข. ความคิดเห็นที่มีต่อการโฆษณาในปัจจุบันกับจรรยาบรรณวิชาชีพ
โฆษณา . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- นวโกวาท . กติการสร้างและศิลปะพระเครื่องเมืองศรีอยุธยา. คณะศพรพระเครื่อง
ปีที่ 1 (ไม่ระบุปี) : 26-27.
- นิยม วุฒิศารง. พระพิมพ์. อาณาจักรพระเครื่อง ปีที่ 7 เล่มที่ 71 (2521) : 69/75
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. พฤติกรรมการสื่อสารในเชิงจิตวิทยา. ในเอกสารการสอนชุด
วิชาพฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร ชุดที่ 1-8 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. พระเครื่อง(ร่าง) "พุทธบูชา"หรือ"พุทธพาณิชย์" . ศิลปวัฒนธรรม
ปีที่ 15 (มกราคม 2537) : 77-89.
- สรพล ไสภิตกุล. ตำนานหนังสือพระเครื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน. ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 15
(มกราคม 2537):90-92.
- สุจิตต์ วงษ์เทพ. กำไรให้การของบรรณาธิการ. ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 15 (มกราคม 2537):
26-27.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Klapper Joseph. The Effect of Mass Communication. New York :
Free Press, 1967.

Kerch D. and Cruthfield. Theory and Problem of Social Psychology.
New York : MC Graw-Hill, 1948.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

แบบสอบถามภายในการวิจัยเรื่อง

" พุทธพาณิชย์ : ผลกระทบจากการใช้สื่อสารมวลชนในการโฆษณา เพื่อจำหน่ายพระ เครื่องที่มีต่อทัศนคติและความเชื่อของพุทธศาสนิกชนในเรื่องสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา "

ก. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. อาชีพ
4. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อาชีวศึกษา ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี อื่น ๆ
5. รายได้ส่วนบุคคล ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท
 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท
 30,001-40,000 บาท 40,001-50,000 บาท
 50,001 บาทขึ้นไป
6. ท่านไปวัดเพื่อทำบุญตักบาตรมากน้อยเพียงใด
 เป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง
 ไปเฉพาะวันสำคัญทางศาสนาเท่านั้น
 ไปเฉพาะในโอกาสพิเศษจริง ๆ เท่านั้น
 แทบจะไม่มีโอกาสไปทำบุญตักบาตรที่วัดเลย
7. ท่านไปวัดเพื่อฟังเทศน์-ปฏิบัติธรรมมากน้อยเพียงใด
 เป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง
 ไปเฉพาะวันสำคัญทางศาสนาเท่านั้น
 ไปเฉพาะในโอกาสพิเศษจริง ๆ เท่านั้น
 ไม่เคยไปฟังเทศน์-ปฏิบัติธรรมที่วัดเลย

8. โดยปกติแล้วท่านสวดมนต์ไหว้พระ

- () เป็นประจำทุกวัน () เฉพาะวันสำคัญทางศาสนาเท่านั้น
 () เฉพาะโอกาสพิเศษจริง ๆ เท่านั้น () ไม่ค่อยมีเวลาหรือโอกาสในการสวดมนต์ไหว้พระ

9. ท่านมีพระเครื่องในครอบครองมากน้อยเพียงใด

- () 1 - 10 องค์ () 11 - 100 องค์
 () 101 - 300 องค์ () 301 - 500 องค์
 () 501 - 1,000 องค์

10. ท่านได้พระเครื่องมาด้วยวิธีใดมากที่สุด

- () บุกหาหรือได้รับจากการไปทำบุญที่วัด
 () แสวงหาจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่สร้างพระเพื่อหารายได้
 () เข้าหาจากศูนย์พระเครื่อง แผงพระเครื่อง เขียนพระ
 () ได้รับมรดกตกทอดมา
 () มีผู้นำมาให้

11. ท่านเคยมีประสบการณ์หรือพบเห็นอภินิหาร ความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นจากพระเครื่องหรือไม่

- () เคย () ไม่เคย

12. ในกรณีที่ท่านเคยมีประสบการณ์หรือพบเห็นความมหัศจรรย์ที่เกิดจากพระเครื่อง ท่านพบเห็นประสบการณ์ด้านใดบ้าง

- () แคล้วคลาด () กงกระพันชาตรี () เมตตามหานิยม
 () โชคลาภ () มากกว่าหนึ่งข้อ

13. หากท่านตอบว่า " เคย " ในข้อ 11 ท่านพบเห็นประสบการณ์ อภินิหาร ความมหัศจรรย์มากน้อยเพียงใด

- () เพียงครั้งเดียวเท่านั้น () 2 - 3 ครั้ง
 () 3 - 4 ครั้ง () ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป

14. ในกรณีที่ท่านเข้าบูชา หรือแสวงหาพระเครื่องด้วยการซื้อขายแลกเปลี่ยน ท่านเข้าหาบูชาเพราะ

- () เชื่อมั่นในพุทธคุณของพระเครื่อง
- () สนใจและชื่นชมในพุทธศิลป์
- () ศรัทธาในพระเกจิอาจารย์ผู้สร้างพระเครื่อง
- () ต้องการทำบุญและได้พระเครื่องมาเป็นที่ระลึก
- () เพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนในโอกาสต่อไป
- () มากกว่า 1 ข้อ (โปรดระบุ

15. ท่านมีทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่องอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

16. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ " พุทธพาณิชย์ " อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ข. ทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
17. พระเครื่องเป็นอนุเทสิกเจดีย์ หรือสัญลักษณ์ทางศาสนา					
18. พระเครื่องแพงเกินด้วยปริศนาธรรมอันลึกซึ้ง					
19. พระเครื่องสร้างขึ้นเพื่อสืบทอดพุทธศาสนาให้ครบ 5000 ปี ตามพุทธทำนาย					
20. พระเครื่องเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถคุ้มครองป้องกันและคลี่คลายให้ผู้ใดที่เคารพสักการะบูชาประสบความสำเร็จสมประสงค์ได้					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. พุทธคุณหรืออภินิหารต่าง ๆ ของ พระเครื่องเป็นเรื่องจริง					
22. ผู้ที่นำพระเครื่องมาสักการบูชา หรือห้อยคอเป็นผู้ที่เชื่อมั่นในพุทธคุณ					
23. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำพูด ที่ว่า"พุทธคุณหรืออภินิหารต่าง ๆ เป็นเรื่องงมงายไร้สาระ"					
24. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำพูด ที่ว่า"การปลุกเสกพระเครื่องเป็น เรื่องอูตริมเขยธรรม และขัดต่อ พระธรรมวินัย					
25. พระเครื่องเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา					
26. ศิลปะที่ปรากฏในพระเครื่องแต่ละ องค์สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่ง เรือง อารยธรรม และ วัฒนธรรม ในแต่ละยุคสมัย					
27. พระเครื่องแต่ละประเภทมีความมรด งามทางศิลปะแตกต่างกันทั้งในแง่ รูปทรงและ เนื้อหามวลสารในการ สร้าง					
28. พระเครื่องเป็นมงคลวัตถุทาง ศาสนา ไม่สมควรนำมาซื้อขาย แลกเปลี่ยนด้วยเงินตราหรือเป็น อาชีพ					
29. พระเครื่องเป็นสิ่งเตือนใจให้ผู้ที่ นำมาห้อยคอประพฤติตนอยู่ในศีล ธรรม					

ค. ความคิดเห็นต่อพุทธพาณิชย์ ข้อโต้แย้งต่อพระเครื่องในเชิงพุทธพาณิชย์ และ ผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณ์ของพุทธศาสนา

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30. การสร้างพระเครื่องเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัดมีรายได้มาใช้ในการบูรณะซ่อมแซมและสรรสร้างศาสนวัตถุ					
31. การสร้างพระเครื่องทำให้หน่วยงานต่างๆหลายแห่งสามารถหารายได้มาดำเนินสาธารณกุศลได้					
32. การสร้างพระเครื่องเพื่อหารายได้มาใช้ในการพัฒนาและดำเนินกิจกรรมทางศาสนาและสาธารณประโยชน์ต่างๆ เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะรัฐบาลมีงบประมาณจำกัด					
33. การสร้างพระเครื่องเพื่อหารายได้ทางการกุศลไม่ใช่สิ่งเสียหายอะไร					
34. ทุกวันนี้พระเครื่องกลายเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่มีการซื้อขายกันอย่างเปิดเผย					
35. วงการพระเครื่องเป็นวงการที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์มหาศาล					
36. การสร้างพระเครื่องในยุคปัจจุบันมีนายทุนหนุนหลังเสมอ					
37. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ถูกนำมาใช้ในการจำหน่ายพระเครื่องอย่างแพร่หลาย					
38. การโฆษณาทำให้วัดต่างๆ หรือหน่วยงานที่สร้างพระเครื่องสามารถจำหน่ายพระเครื่องได้ดีขึ้น					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
39. การโฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่อง ทางหนังสือพิมพ์รายวันหรือสื่อสาร มวลชนอื่นๆ มีส่วนสำคัญที่ทำให้ พระเครื่องมีสภาพคล้ายสินค้า ประเภทหนึ่งมากยิ่งขึ้น					
40. การโฆษณาส่วนใหญ่จะเน้นเรื่อง อภินิหารและความศักดิ์สิทธิ์ เพื่อ จูงใจให้คนไปเช่าพระเครื่องนั้นๆ					
41. การโฆษณาและการนำเสนอเรื่อง พระเครื่องในนิตยสารและหนังสือ พระเครื่องมีส่วนอย่างยิ่งที่ทำให้ คนเชื่อเรื่องอภินิหารและความ ศักดิ์สิทธิ์ของพระเครื่อง					
42. การโฆษณาและนำเสนอเรื่องพระ เครื่องในแง่ของอภินิหาร ความ ศักดิ์สิทธิ์เป็นเรื่องไม่เหมาะสม					
43. การโฆษณาและนำเสนอเรื่องพระ เครื่องในแง่ของอภินิหาร ความ ศักดิ์สิทธิ์เป็นการเบี่ยงเบนหลัก ธรรมทางพุทธศาสนา					
44. การโฆษณาและจำหน่ายพระเครื่อง อย่างเปิดเผยทำให้คนบางกลุ่มมี ความเห็นที่ศาสนาพุทธเสื่อมลง					
45. การซื้อขายแลกเปลี่ยนพระเครื่อง เป็นเรื่องธรรมดา ไม่เห็นเสียหาย อะไร					
46. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่มีผู้ออก มาคัดค้านและไม่เห็นด้วยกับการ สร้างพระเครื่องในเชิงพุทธพาณิชย์					

47. ท่านเคยพบเห็นการโฆษณา เพื่อจำหน่ายพระ เครื่องจากหนังสือพิมพ์และสื่อสารมวลชนอื่น ๆ หรือไม่
 เลข ไม่เลข
48. ในกรณีที่ท่านตอบข้อ 47 ว่า " เลข " ท่านมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง
 เป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เลข ๆ
 ไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไร เพราะอย่างน้อยที่สุดก็ทำให้ทราบข่าวสารในวง
 การพระ เครื่อง
 สนใจติดตามหารายละเอียดเพิ่มเติม
49. ท่านมีความเชื่อหรือคล้อยตามโฆษณา เพื่อจำหน่ายพระ เครื่องมากน้อยเพียงใด
 มากที่สุด มาก ห้าสิบห้าสิบ
 น้อย น้อยมาก
50. ท่านคิดว่า การโฆษณา เพื่อจำหน่ายพระ เครื่องทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ) มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าหาหรือบูชาพระ เครื่องของท่านมากน้อยเพียงใด
 มากที่สุด มาก ปานกลาง
 น้อย น้อยมาก ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลย
51. ในกรณีที่ท่านตอบข้อ 47 ว่า " ไม่เลข " ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการโฆษณา เพื่อจำหน่ายพระ เครื่อง
 เป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เลข ๆ
 ไม่ใช่เรื่องเสียหายอย่างไร ไม่ขอแสดงความคิดเห็น
52. ท่านเคยอ่านหรือพบข่าวสารเกี่ยวกับภินิหารของพระ เครื่องทางหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่น ๆ หรือไม่
 เลข ไม่เคย
53. ในกรณีที่ตอบข้อ 52 ว่า " เลข " ท่านเชื่อหรือไม่
 เชื่อเต็มที่ เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
 ไม่เชื่อเลย

54. ท่านคิดว่าควรจะให้มีการอนุญาตให้มีการโฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่องอย่างเสรีหรือไม่

- () ควร เพราะ
- () ไม่ควร เพราะ
- () ไม่ขอแสดงความคิดเห็น

55. ในกรณีที่ท่านตอบว่า " ไม่ควร " ในข้อ 54 ท่านคิดว่าควรมีมาตรการในการควบคุมตรวจสอบอย่างไรบ้าง

- () ควรมีมาตรการในการห้ามการโฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่องอย่างเด็ดขาด
- () ไม่ว่าจะ เป็นสื่อสารมวลชนประเภทใด
- () ให้โฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่องได้เฉพาะวารสารหรือนิตยสารเกี่ยวกับพระ-เครื่องเท่านั้น
- () มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานเฉพาะในการควบคุม ตรวจสอบการโฆษณาเพื่อ
- () สอบการโฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่องให้อยู่ในกรอบและหลักเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายชายน่า ภาววิมล เกิดวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2501 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา พ.ศ. 2533 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2532 ปัจจุบันทำงานที่บริษัท พิมพ์ราช จำกัด อาเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย